

ES SAIG

ALGAIDA – Núm. 153 – SETEMBRE DE 1993 – PREU: 150 PTS

El mes de setembre coincideix amb la festa dels Sants Metges i solem commemorar-la dedicant la portada i la xerradeta a Pina. En aquesta foto escolar, de fa uns 80 anys, hi podem veure les nines pineres que aleshores anaven a escola a Ca Ses Monges. La majoria d'elles les trobareu identificades a la pàgina 16.

EDITORIAL

ABSURDS I BESTIESES DEL NOSTRE TEMPS

Sembla que, després de disfrutar d'unes bones vacances i d'un estiu que en conjunt ha resultat benigne i tolerable, ens hauríem de sentir optimistes i disposats a contagiar-vos aquest entusiasme. Res més lluny de la realitat. Potser sigui que de tant de sentir parlar de crisi -i ningú no dubta que és ben manifesta- se'ns ha encomanat el pessimisme gairebé general; també hi pot contribuir aquesta escassetat de pluges que agreuja un problema de cada vegada més preocupant, encara que la inconsciència amb què molts consumeixen l'aigua sembli desmentir-ho; i no cal dir que en aquest estat d'ànim hi influeixen els incendis forestals que hem patit, uns incendis majoritàriament provocats i tan fora de tota lògica que ens fan sentir desconcertats i amb una sensació d'impotència.

És evident que a finals del segle XX la humanitat ha assolit uns nivells de benestar extraordinaris i uns avanços tecnològics impensables. Precisament això fa que sigui més absurd i injustificable tot el que està passant: que milions de persones morin de fam mentre aquí es destrueixen tones i tones d'aliments i se subvenciona deixar de sembrar, arrabassar arbres, suprimir bestiar, no produir llet, etc. etc.; que cada setmana morin més de 200.000 nins a causa de la fam o de malalties que actualment estan ben controlades; que es desencadenin guerres tribals, d'una crueltat i una brutalitat inconcebibles, que ens semblen "normals" quan es produeixen entre pobles que consideram "salvatges", però que vivim també aquí, a dues passes, i protagonitzades per pobles cultes i "europeus"; que ocorrin exterminis de pobles indígenes; que s'organitzin caceres de nins brasilers, culpables de petits furts per poder menjar, caceres subvencionades pels comerciants perjudicats... La llista d'esdeveniments d'aquesta índole no tendria fi; basta que escolteu un informatiu de la ràdio o la televisió o mireu les lletres grosses dels diaris. És clar que si preferiu fullejar les "revistes del cor" tot això vos semblarà música celestial.

Quacú dirà: "Tot això és vera, però, i què?" No res. Però, escrivint aquestes ratlles, al manco ens haurem desfogat; i els metges diuen que esbravar-se és bo per a la salut.

Bolletí de l'Obra Cultural d'Algaida
 Revista mensual. D.L.P.M. 495/80
 Domicili: Rei, 1. Algaida.
 Imprimeix: **T** Tirrena, SA. Manacor
 ES SAIG només es responsabilitza de
 l'Editorial.

Dirigeix: Delfi Mulet
 Administra: Directiva de l'Obra Cultural
 Mecanografia: Mireia Mulet
 Col.laboren: Pere Mulet, Joan Trobat, Joan
 Mulet, Biel Bibiloni, Biel Sastre, Miquel
 Fiolet, Xesc Oliver, Víctor Andreu, Víctor
 Mulet, Miquel Serra, Antònia Ma Mulet,
 Catalina Martorell.

CALAIX DE SASTRE

AIRE FRESC

"Voler l'impossible ens cal / I no que mori el desig" canten Uc en els novells Camins de Migjorn. És curiós; he triat aquest fragment del disc eivissenc com a introducció de l'article que llegiu i fins ara, que he escrit el títol del disc, no me n'he temut de la coincidència toponímica. Sí, perquè no és de les contrades formentereres i eivissenques que vull parlar-vos (de passada, però ho dic: abandonau el tòpic; perdeu-vos per aquelles illes germanes; s'ho paga!), sinó d'unes altres terres, i de les persones que les habiten, més properes, que tenim assus-suaquí, a tocar, i que han ben parit el setmanari MIGJORN. Molts anys i bons, esper que visqui la criatura.

Una vintena llarga de persones experimentades dins el món de la premsa, de l'educació i de la cultura han aconseguit que dia 6 d'agost de 1993 sortís al carrer el primer número del seu periòdic, editat a Campos, però d'abast comarcal, perquè el seu objectiu és informar setmanalment de tot allò que passi als sis municipis que formen el Migjorn mallorquí: Lluçmajor, Porreres, Campos, Se's Salines, Santanyí i Felanitx, amb corresponsals a cadascun d'aquests pobles i, també, als seus llogarets, que no són pocs: S'Arenal, Sa Ràpita... Posau-hi, als punts suspensius, tots els topònims que manquen, i haureu completat una bona lliçó de geografia de l'entorn, lliçó que, per cert, em robà l'escola.

L'escola, un dels instruments bàsics de la colonització espanyolista que patim (encara!). I si us sembla agosarada la meva afirmació, esbrinau quina és la llengua (l'espanyol, quina si no?) més emprada a les escoles illenques; analitzau quin és el marc de referència (Espanya, quin si no?) dels continguts que reben els nostres infants.

I de la majoria dels mitjans de comunicació, l'altre pilar de conscienciació espanyola, què podem dir sinó pestes? Quan la categoria de disposar d'uns mitjans de comunicació propis, fets íntegrament en català, per gent mallorquina, amb rotunditat i eficàcia, sense complexos d'autoodi ni mentalitat sucursalista i provinciana, ha de ser un fet cabdal per a la nostra recuperació col·lectiva.

És per això que tenir a les mans un periòdic com MIGJORN (Aire fresc és el títol de l'editorial del seu número 2) suposa una alenada d'esperança, un punt de desig, una espurna d'illusió cap a l'impossible, tal com diu la cançó...sobretot confiant que ben aviat arribaran de tots els vents mallorquins nous projectes, com el del nou setmanari LA NAU, que té prevista la seva consolidació aquest setembre, i molts altres, fins a compondre conjuntament una premsa comarcal normalitzada.

"Confiam que aquests papers caiguin molt bé perquè existeix una necessitat.

Confiam a mantenir-nos atents a la comarca, fugint, alhora, de la visió excessivament provincianista de determinats mitjans de comunicació.

En una contrada com la nostra, necessitam debatre i conèixer molts problemes que la premsa habitual no sol tractar. Cal, per tant, omplir aquest espai de tribuna pública per a la lliure opinió. I per això, des d'aquestes pàgines, esperam de contribuir-hi amb eficàcia."

Utilitz fragments de l'esmentat Aire fresc per fer una crida esperançada. Ens cal el setmanari del Pla de Mallorca.

MIGJORN

SETMANARI INDEPENDENT D'INFORMACIÓ

EN CALAIX DESASTRE

M'HAN DIT QUE DIUEN

Després de tant de temps sense sortir ES SAIG un ja no se'n recorda massa del que ha passat al poble durant els dos darrers mesos. Hi ha qualche responsable i col·laborador de la revista que troba que va bé aquest descans estiuenc, i que a lo millor aniria bé que en comptes d'esser mensual passàs a sortir cada dos o tres mesos.

I és que com manco feina fan, manco ganes de fer-ne. Es un poc com les vacances. Els mestres ara no hi poden donar passada a tornar a començar s'escola; després de tres mesos de no fer-ne brot, el cos s'hi ha acostumat i no hi ha manera de llevar-se el rovell. En canvi els qui han tengut tres o quatre setmanes de vacances, no passen pena a tornar-hi. (Ja sabem que als ensenyants els sap greu que diguem que tenen moltes vacances, però hi ha molta gent que ho diu, que tenen tot l'estiu...).

Bé, bromes a part, en general la gent troba que l'estiu ha passat molt aviat (de cada any passen més aviat, els estius) i que ha estat més o manco tranquil, amb la gran sort pel nostre poble de no haver tengut cap incendi forestal important. Això sí, hem de dir, com a cosa negativa, que no hem vist una gota d'aigua -de pluja- des del passat mes d'abril; i ja són molts els que tenen ganes de veure ploure, i tant de bo aquest hivern sigui com fa tres o quatre anys, que va ser dels més humits que recordam.

Perquè comentaris sobre la manca d'aigua pel poble n'hem sentits, i molts. Però ja n'hem parlat tantes vegades que fa ganes de deixar-ho córrer. Es un poc com la circulació: els problemes són els mateixos fa tant de temps que ja ens hi hem acostumat i ho trobam normal tot. Quan, fa un parell de mesos, varen pintar i repintar les senyals circulatòries per Sa Plaça i als municipals els veien més per enmig, avisant i vigilant, semblava que la cosa anava "en sèrio". Però no ha estat així, al manco molta gent troba que segueix tot per l'estil.

I ara que parlam d'aigua, i per acabar amb aquest tema, ja no pensàvem amb el rebombori que hi hagué per Randa a principis d'estiu per mor de la contaminació de l'aigua de la font. A part del problema, ben seriós, de la contaminació, el que ja descobrí molta gent d'Algàida és que a Randa hi ha tota una sèrie de mines i coves, per on circulen les aigües subterrànies, i que per davall el poble es pot anar d'un cap a l'altre.

També ens han comentat, com a nota negativa, que el problema de la contaminació de l'aigua ha fet que el poble es dividís més i que les discussions i opinions enfrontades han estat nombroses. Ens digueren que la solució per part de l'Ajuntament ha estat avançar les obres del clavegueram de Randa, abans que a Algàida i Pina. Sembla molt bé, si es posen en funcionament aviat...

Aquests dies de darreries d'estiu se celebren les festes de Randa, i això ens fa pensar que han passat les de Sant Jaume, sense massa pena ni glòria: pels comentaris d'aquells dies, foren unes festes molt "normaletes", sense grans actes multitudinaris, en què la gent va estar molt pel carrer disfrutant del bon ambient... En una paraula, que la gent té ganes de festa i que de cada vegada els algaidins participam més... Només un detall: a part de les verbenes, exposicions, concerts, etc. etc., la festa que el dia de Santa Aneta es fa a Plaça pels al.lots (Esplai i Associació de Pares) va congrega una gentada: al.lots, pares, padrins... I la gent "participava", encara que només fossin els petits els qui corrien.

I una cosa molt important d'aquest passat estiu han estat els sopars. I deim sopars perquè al migdia fa calor, i hi ha hagut més sopars que dinars. Sabem de més de dos o tres que han tengut "vega" cada dia durant una setmana seguida, i que qualque dia en tenien dos, de sopars. I això és mal de dur. En general, la gent troba que una tertúlia "peu davall taula" és molt més agradable que si només pots xerrar, i així ho hem posat en pràctica.

Parlant de sopars, ens ha vengut al cap el tema del colesterol, àcid úric, llagues d'estómac, etc. i el problema que hem sentit comentar molts de dies d'aquest estiu: els metges. Sembla que per motiu de vacances i de baixes o accidents, el fet és que moltes setmanes durant aquest estiu una sola persona ha hagut d'atendre tots els malalts, que eren molts; qualque dia el metge, o la doctora, començava a les nou del matí i eren les quatre quan acabava. I això no és bo ni pel metge ni pels malalts.

UN SORD

Fa uns anys va esser en Guillem Mindona, i enguany ha estat en Pep Ruala. Sembla que, a partir d'ara, els cossiers que s'acostin a la "cinquantena" hauran de prendre el "retiro". El dia de sa Revetla ballaren els nostres cossiers, però enguany ho feren els mateixos, més o manco, que sortiren ara fa vint anys: na Jerònia, en Jaume Torres, en Joan Maria, en Joan Xico, en Biel i n'Andreu Majoral i en Pep Ruala (en Gaspar Santet estava "fotut"). El motiu, com molts ja sabeu, era la despedida d'en Pep Ruala que, com en Guillem Mindona, han decidit que els cinquanta anys és una bona edat per deixar de ballar els cossiers. Això sí, ja han deixat molt clar que deixar de ballar no vol dir deixar de formar part del grup: pensen seguir anant a tots els entrenaments o assaigs -millor si són amb sopar- que es facin.

Molts d'anys i que disfruteu d'un bon "retiro".

CREACIÓ

LLITS PER A MATRIMONIS DE FERRO

HIPÈRBATON: ALTERACIÓ DE L'ORDRE LÒGIC

Quan el ciutadà post-expo-500 "aniversario"-olímpic i -esperem-nuclear veu tants homenatges, pensa que la humanitat no ha estat tan dolenta. És bon senyal. Allò que sempre havia sentit dir que "l'excepció confirma la regla" no era veritat. Quin respir! L'excepció és la regla!

Molt bé. No cal preocupar-se, la societat està sana, podem tornar a votar: que no es mogui res. Això marxa!

Resulta que ho teníem mal entès, ho llegíem malament, alteràvem l'ordre lògic de les paraules i ens en deien una altra significació.

Per exemple: no és que hi hagi crisi, és que la crisi ha eixit. No és que l'amiguisme sigui nefast, ÉS: QUÈ FAS sense amics?

Ja vos ho deia, no hi ha problemes. Tot està en ordre. Però en el SEU, d'ordre.

Que Déu no ens agafi confessats.

VATRAS

Agost 93

ES SAIG DIALEG

LA COORDINADORA SON NUVIET RESPON EL CIM DAVANT LA SOLUCIÓ PROPOSADA PER A L'ELIMINACIÓ DELS RESIDUS SÒLIDS URBANS (R.S.U.)

Senyors del CIM:

¿Ens volen convèncer, als mallorquins del Pla de Mallorca, perquè ens quedem els residus tòxics del fems de tota l'illa?

Ens ha sorprès la imperiosa necessitat que, de cop i volta, té el CIM d'explicar als pobles del Pla el problema de l'eliminació dels residus sòlids urbans, quan saben que produïm molt menys fems que els habitants de la ciutat.

Sabem que a les grans ciutats la problemàtica dels R.S.U. i la seva eliminació és molt més greu que als pobles i que no saben què fer amb els fems.

Vostès ens expliquen que la CE ha donat unes directrius per intentar resoldre aquest problema que es basen en tres punts: PREVENCIÓ RECICLATGE I ELIMINACIÓ. També ens expliquen que, inspirant-se en aquestes directrius, el Parlament de les Illes Balears va decidir que a Mallorca es cremarien els fems.

Vostès sols parlen de la tercera part, l'ELIMINACIÓ, però de les altres dues no en parlen; o millor dit, en parlen molt i no en fan cap pla per dur-les envant.

¿Què han aprovat per PREVENIR que no es facin tants de fems? Vostès saben que de cada quatre parts de fems, tres són d'embalatges inútils. ¿Per què no han legislat absolutament res sobre aquest greu problema?

¿Què han aprovat per afavorir el RECICLATGE? "Estar disposats a arribar al màxim"...Bona voluntat?...Això és tot?

Senyors del CIM, ¿per què no ens expliquen que el negoci més important i que generarà més doblers els pròxims anys és el dels R.S.U. i la seva eliminació?

¿PER QUÈ NO ENS EXPLIQUEN QUE DURANT ELS PRÒXIMS 25 ANYS NOMÉS A MALLORCA L'EMPRESA CONCESSIONÀRIA PREVEU OBTENIR UNS BENEFICIS DE 30.000 MILIONS QUE HAUREM DE PAGAR NOSALTRES I, QUE PER A MÉS INRI, LA MAJORIA SE N'ANIRAN A FORA DE MALLORCA A LES BUTXAQUES D'ENGOMINATS SRS CONDE I SOFISTICADES SRES KOPLOVITZ?

Però a més de tot això, quina és la pretensió final del CIM? "Conscienciejar" a poc a poc l'opinió pública dels diferents pobles perquè a l'hora de dur-hi els fems cremats, acceptin el perill sense dir res? Ja s'han trobat amb la reacció dels pobles de Petra i Vilafranca. ¿Esperen començar per un poble suposadament més dòcil, per exemple per al coll de sa Grava, a Montuïri? ¿Comencen a preparar el terreny perquè la gent no reaccioni com a Son Nuviet?

Un abocador com Son Nuviet, segons els informes d'impacte ambiental fets per la Universitat Politècnica de Catalunya, sols duraria dos anys. ¿PER QUÈ TENEN TAN AMAGAT ON PENSEN ENTERRAR EL FEMS, A MÉS DE SON NUVIET? A tots els pobles del Pla hi ha pedreres abandonades...És en aquestes pedreres on pensen enterrar-los?

A més, ¿per què han previst enterrar els residus tòxics on menys fems produïm? ¿Per què no els duen a les pedreres de darrera Son Vida, per exemple? El que no pot ésser és que els problemes originats majoritàriament per uns ciutadans els traslladin als ciutadans que menys els originen. Perquè això és fomentar la irresponsabilitat col·lectiva i agreujar de cada dia més el problema.

¿No els pareix que la millor manera de "conscienciejar" la gent i sense gastar cap duro en campanyes inútils que sols serveixen per escurar-nos les butxaques, és procurar que els problemes es resolguin allà on els creen?

Senyor Joan Verger i Pocoví, Senyors del CIM responsables de l'eliminació dels R.S.U., recordin: NO SOM EL FEMER DE MALLORCA.

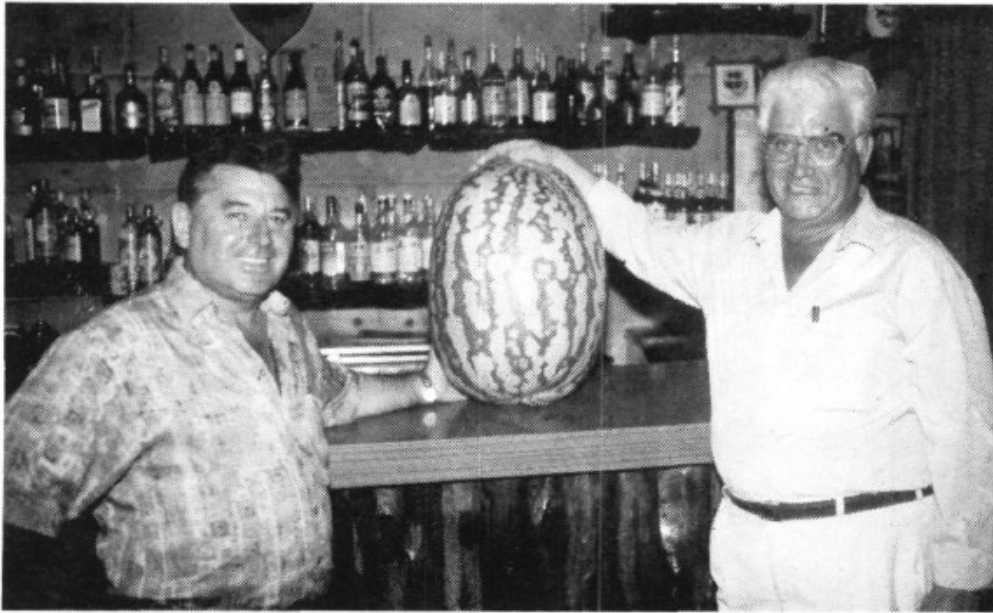
NOTICIARI

UNA SÍNDRIA DE REGLAMENT

Un document antic recorda que "s'ha considerat danyós a la salut que a los minyons de quinze anys en avall se'ls venguin melons i síndries". Per aquest cantó, cap perill perquè els dos joves de la fotografia, en Macià "Mavi"

i en Joan "Ferrà", ja fa anys que tenen quinze anys. I la síndria, un hermós exemplar de 33 kg, és de collita pròpia, de la finca d'Es Mataclar d'en Macià.

"Quin pardal de síndria!", va dir un que la va veure abans que se la menjassin.

CURSET DE NATACIÓ

Com ja és tradicional, molts d'infants, i també algunes valentes dones, han aprofitat els mesos de juliol i agost per augmentar el seu domini de les tècniques natatòries. Sí, el curset de natació d'enguany ha estat un èxit pel que fa a la participació. De l'organització, tampoc no se n'ha sentit cap queixa. Ara, allò que ha deixat molt que desitjar és la neteja de l'aigua de la piscina. Moltes mares, els monitors fins i tot, dubtaven que aquell suc marronós, amb abundància de fullaraca i altres herbes -i aquesta darrera paraula no l'heu d'interpretar en sentit literal- fos adequat per remullar-s'hi amb un mínim d'higiene. I demanaven que, per a l'any que ve, aquest problema sigui solucionat.

NOU REGIDOR

En el número anterior d'ES SAIG, l'Agrupació d'Algaida del PSM ens informava que Miquel Ballester Salas "Quitxero" seria el substitut de la dimissionària Catalina Martorell Llaneras. Ara ja us podem informar que la substitució ha estat acceptada per la Junta Electoral i, per tant, en Miquel "Quitxero" ja ha estat proclamat oficialment regidor. Naturalment, li desitjam molt d'èxit en la seva nova tasca.

Solucions als mots encruats

Horitzontals: 1. Gasparino. 2. amoinament. 3. landó. Igor. 4. iG. 0. aname. 5. mallol. tan. 6. atiar. risc. 7. tarre. ruta. 8. lLA. Li. sid. 9. al. Eloi. CI. 10. S. plànols. S.

Verticals: 1. galimatias. 2. amagatall. 3. són. lira. P. 4. pidolar. el. 5. ano. orella. 6. Ra. al. ion. 7. imin. rr. ió. 8. negatius. L. 9. onomàstic. 10. tren-cadls.

NOTICIARI

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE "MEMÒRIA", DE RAFEL ANTICH SERVERA

El mateix dia de Sant Jaume, després de l'ofici i de la ballada dels cossiers, va tenir lloc un dels actes de les festes que més expectació havia despertat: la presentació del llibre "MEMÒRIA" de Rafel Antich Servera "Xeramec", que és el nº 2 de la col·lecció "Edicions Pere Capellà" publicat pel nostre Ajuntament en col·laboració amb la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear.

El llibre duu un subtítol que fa ben explícit quin és un dels seus objectius prioritaris: retre un homenatge als republicans víctimes de la repressió feixista a Algaida durant la guerra civil (alguns s'estimen més anomenar-la in-civil) de 1936.

L'autor del pròleg, Llorenç Capellà (un dels millors coneixedors del tema estudiat al llibre, com ha posat de manifest a través del seu documentadíssim "Diccionari vermell") diu que un altre objectiu d'aquesta MEMÒRIA és "recuperar una part de la història d'Algaida i de Mallorca".

Evidentment, la publicació del llibre mereix que la nostra revista li dediqui més atenció que aquesta nota, redactada només per donar testimoni d'un fet important dins la vida del nostre poble. En el moment de tancar l'edició d'aquest mes d'ES SAIG estam confeccionant una entrevista amb l'autor del llibre, en Rafel "Xeramec", que publicarem, si no hi ha res de nou, en el pròxim número.

Ara volem acabar amb un comentari relatiu a l'acte de presentació del llibre. Trobam que es posaren de manifest dues coses: que fou un èxit de públic i que els baixos de la Casa de la Vila no és un lloc adequat per a tals esdeveniments,

perquè molts dels assistents no pogueren escoltar així com cal les paraules dels oradors. L'experiència de les dues presentacions fetes fins ara demostra la conveniència de trobar un altre escenari, o bé de millorar les condicions tècniques de l'actual, per a la realització d'aquests actes.

GRUP D'ESPLAI BUROT D'ALGAIDA

Durant aquests mesos d'estiu el Club d'Esplai Burot d'Algaida ha realitzat un grapat d'activitats que han significat un impuls important a la tasca educativa i d'animació que desitjam potenciar en el marc del temps lliure infantil.

L'exposició que tengué lloc a les festes de Sant Jaume fou visitada per molts d'algaidins que recordaren els seus anys en l'esplai i observaren el treball que anam fent. Ens va servir, aquesta activitat, per donar a conèixer qui som i què feim i ens animà a continuar organitzant tallers d'expressió i animació en aquest curs que ja comença.

Als jocs infantils que organitzàrem el dia de Santa Aina hi participaren més nins i nines que en anys anteriors, la qual cosa ens va encoratjar a perfeccionar la nostra feina.

Tot i això, l'activitat més important i motivadora fou la Colònia de Vacances d'Estiu a Binicarella, que se celebrà entre el 8 i el 15 d'agost i congregà 35 participants en aquesta experiència intensiva d'animació i bulla.

Vam convertir aquest casal situat en el terme de Bunyola en uns grans estudis de filmació i producció televisiva per realitzar-hi tot tipus de programes: cinematogràfics, documentals, informatius, concursos, esportius, culturals, musicals, etc. Connectàrem amb altres canals de TV via satèl·lit i fins i tot s'entregaren els burots pertinents en una gran cerimònia festiva. Acabàrem amb una "paellada" que reuní més de 90 persones.

Ah!, estam segurs que si pregunteu noves de Casimiro, Ramiro i Lord Byron a qualsevol participant, vos ho contarà fil per randa.

NOTICIARI

PLUVIOMETRE

Pel que fa a pluges, seguim dins la tònica que hem tengut tot l'any. El passat mes de juliol varen caure un total de 9 litres i el mes d'agost (fins dia 28) no s'ha via comptabilitzat ni una dècima dins el casc urbà.

Pràcticament s'ha acabat l'any agrícola. En aquest moment no tenim a mà estadístiques per confirmar-ho, però pensam que haurà estat un dels més secs dels darrers anys. Calculam que hauran plogut uns 340 litres, molt poca cosa; però tot això ja vos ho confirmariem amb dades més exactes el mes que ve.

L'AJUNTAMENT INFORMA

BASES PER A LA CONVOCATORIA DELS PREMIS DE LA II SETMANA D'ACCESSIBILITAT AL MEDI FÍSIC

OBJECTIUS

Estimular la població i les entitats públiques i privades, perquè s'impliquin en la construcció d'un entorn que sigui cada vegada més accessible a tothom.

Proposar i difondre models d'actuació de disseny universal en diferents àmbits de la comunitat (edificis, espais oberts, transports...) que destaquin pel seu valor reconegut quant a l'accessibilitat i que siguin imitables per la resta de la societat.

Fer un reconeixement públic dels millors projectes presentats i de les organitzacions promotores.

BASES DE LA CONVOCATORIA

1. Poden optar als premis les actuacions realitzades dins l'àmbit de la comunitat de les Illes Balears, dirigides a millorar l'accessibilitat al medi físic, de les persones amb mobilitat o comunicació reduïda.
2. Les actuacions presentades a concurs hauran de fer referència a les àrees següents:
 - espais oberts
 - edificis d'ús públic i blocs de vivendes
 - transports
 - investigació en ajudes tècniques
3. Les candidatures hauran d'anar acompanyades de la següent documentació:
 - sol·licitud dirigida a:
 - Comissió Organitzadora de la II Setmana sobre Accessibilitat al Medi Físic
 - C/Palau Reial, 1
 - 07001 Palma
 - mitjançant una instància en què hi figurin les següents dades:
 - nom de la persona o entitat concursant
 - documentació que l'acrediti
 - direcció postal completa i telèfon a efectes de notificacions
 - memòria tècnica del projecte realitzat, especificant el tipus d'actuació realitzada, i el motiu perquè s'ha duit a terme, amb una extensió màxima de 13 fols
 - material gràfic o audiovisual sobre l'obra realitzada (documentació fotogràfica o audiovisual)
4. El termini de presentació de candidatures serà el 19 de novembre de 1993
5. Es lliuraran premis per a cada una de les àrees esmentades (espais oberts, edificis d'ús públic, transports i investigació en ajudes tècniques), podent diferenciar-se d'acord a la funcionalitat i estètica del disseny.
6. El premis consistiran en:
 - una placa commemorativa
 - un diploma acreditatiu
 - la difusió als mitjans de comunicació i la publicació de l'obra
7. Els premis es donaran al promotor de l'obra i al tècnic que ha fet el disseny i dirigit la seva realització.

8. El Jurat estarà format per un expert en representació del Col·legi Oficial d'Arquitectes, del Col·legi Oficial d'Arquitectes Tècnics, del Col·legi Oficial d'Enginyers de Camins, del Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials i un representant de la ONCE, Associació de Sords, Comissió d'Accessibilitat i Eliminació de Barreres Arquitectòniques i Federació d'Associacions de Tercera Edat.
9. El veredictes del Jurat serà inapel·lable.
10. Els premis podran declarar-se deserts si el Jurat considera que les candidatures no reuneixen els mèrits suficients per ser guardonades.
11. La decisió del Jurat es farà pública durant la sessió de cloenda de la II Setmana d'accessibilitat al Medi Físic.

NOTICIARI

LECTURA POÈTICA AL MOLÍ D'EN BOI

El passat dia 23 de juliol es va fer una festa al Molí d'en Boi per commemorar els 300 anys de la seva construcció. Recordareu que els estralls que el pas del temps havia ocasionat en la seva estructura varen ser esmenats gràcies a una acurada restauració.

L'acte es va obrir amb un parlament de Pere Fullana, que va glosar el significat d'edificis com aquest dins la vida del poble.

La festa va consistir bàsicament en una lectura poètica, en la qual intervingueren els poetes Xavier Abraham, Biel Florit, Catalina Maria Sala i Toni Vidal Ferrando; tots ells llegiren uns quants dels seus poemes que foren seguits amb atenció per un nombrós públic.

Tancà l'acte el cantautor Josep Francesc Bonnín amb unes iròniques, punyents i divertides cançons.

Desitjam molts d'anys de vida al Molí d'en Boi i als seus propietaris que el puguin disfrutar llargament amb salut i alegria.

 NOTES D'ART

MOSTRA DE PINTURES

Dolors Maya, Monserrat Roig, Tomeu Salas.

Molí d'en Xina. Juliol 1993.

El QUÈ, el COM i el PERQUÈ.

Diaris íntims dits amb signes abstractes, compostos de matèria i psiquisme. NUCLIS d'energia, catalitzadors de l'espai, reveladors de la subjectivitat individual. Així neixen aquests organismes autònoms: les pintures. El "QUÈ".

Unes amb una sorda força, més que present, latent. Altres amb la tensió del gest i la pressió del signe. Totes amb el pes del color. Energia transmesa cap a l'espai polivalent del suport. Un suport dur -fusta-, treballat horitzontalment, a terra, cercant l'eix d'unió amb l'espai exterior. És el "COM".

El PERQUÈ correspon a la motivació personal. És quelcom inexplicable i que està més enllà de l'afició, és una necessitat vital.

VÍCTOR ANDREU

Agost 93

NOTÍCIES D'ARXIU

CORRALS DONATS ALS PASTORS DE LA VILA D'ALGAIDA. ANY 1783.

A l'Arxiu Municipal d'Algaida s'hi troba una plagueta de vint fulls en quart que es titula: "Pleguete de los corralos que se donen a los pastores de la villa de Algaida comensant en lo any 1783 donats per lo Honor Pera Trobat dela Font Balle Rl. als 22 juny dit any" i una altra de cinc fulls també en quart amb el títol: "Plegueta delos corralos dela villa de Algayda donats a los pastores dia 17 juny de 1792. Ble. Rl. Frh. Sastre. Esba. Rl. Joseph Duran". La primera comprèn la relació de corralos des de 1783 a 1791 i la segona de 1792 a 1795.

Es veu que l'Ajuntament dividia el terme en diversos sectors que després adjudicava als pastors del poble perquè hi pasturassin la seva guarda. L'adjudicació dels diferents lots coincideix bastant d'un any a l'altre, si bé els límits varien, en part perquè també varia el nombre de pastors. A més, qualche pastor rebia unes quantes parcel·les se-

gons la quantitat de bestiar que posseïa.

Val a dir que aquesta divisió no abraça tot el terme ja que no hi entren les grans possessions que tendrien la seva guarda que pasturava en les seves pròpies terres.

Els documents tenen, al nostre veure, un interès especial pel que fa a la toponímia. Són una font molt rica en aquest sentit i ens hagués agradat poder transcriure els dos documents complets, però la seva llargària no ens ho permet. Com a mostra, hem copiat la distribució de dos anys -1783 i 1785-, escollits bastant a l'atzar perquè tots són igual d'interessants. Només n'hem modernitzat l'ortografia.

Vos convidam a reconstruir mentalment les partions corresponents a cada pastor; estam segurs que els qui coneixin bé el nostre terme seran capaços de fer-ho amb prou exactitud.

ANY 1783

CRISTÓFOL SAMPOL. -Son Montblanc i Son Jaian pel camí de Binicomprat, pel carreró del molí d'en Toni Xina dret a l'hostal d'en Miquel d'Inca fins al molí d'en Toni Xina. Del cantó del Campet pel camí de Lluçmajor fins a l'hort d'en Reus confrontant amb terres de Damià Pou i fins a Son Pericàs. Capamunt fins a Son Micola i confrontant a Son Montblanc fins a la vila.

PERE JOAN PUIGSERVER. -Començant a can Miquel de l'Hostal fins a Binicomprat, fins a la pujada de Cabrera; de la caseta d'en Sunyer pel camí de Pina pel passatge qui va al figueral d'en Reus i pel camí de Muntanya fins a la tanca de na Galleta.

CRISTÓFOL SAMPOL. -Començant al molí del Sant dret al camí de Son Verdura fins al camí de Muntanya camí camí fins a Son Agustí i camí camí fins al torrent de Sa Novella i pel camí de Lluçmajor fins al Campet.

ANTONI SIMÓ. -Començant al Vinyat fins al torrent de Pina fins a Son Perot.

RAFEL OLIVER "DOLORÓS". -De la font del Tresorer pel pou de Son Vidal confrontant fins al pujador d'en Ballet fins a can Toni Vell i fins al Tresorer.

SEBASTIÀ AMENGUAL. -Començant al carreró d'en Perot per la partió de Na Danusa a la sínia d'en Fosca camí camí fins a l'Heretat.

MIQUEL POU "CONFA". -Començant a l'hort d'en Reus fins al carreró d'en Perot camí camí fins a l'hort d'en Reus per Na Danusa i la sínia d'en Fosca fins al camí de Lluçmajor.

BARTOMEU AMENGUAL "MOLL". -Començant a S'Heretat pel camí de la sínia d'en Fosca fins a Na Trobada de Miquel Damià just a l'ullastre d'en Bandereta camí camí fins a n'en Delabau.

SON MESQUIDA. -Començant a la vinya d'en Gospet tirant pel passatge al pou de Salom per la partió del Puig Moltó.

ANTONI MUNAR "POLA". -Començant al molí del Sant per los Hortets fins al camp d'en Jordà voltant per la Torre camí camí fins al molí del Sant.

GABRIEL PUIGSERVER. -El corral del sen Tòfol de la primera plana.

MIQUEL ROIG "BARCA". -Començant al molí del Sant per los Hortets camí camí fins a l'hostal de la Creu camí camí fins a can Toni Xina. (Hi ha un tros esborrat).

SON MUNAR. -Començant al camí de Castellitx per la partió de Son Coll camí camí fins a Son Maiol per la partió d'en Vic torrent torrent fins a Son Cerdà per la partió d'en Carut just a Can Pere Bou; del Cap de la paret camí camí fins a ca Mestre Rafel pel passatge fins al Tancat Nou del Rafalet.

ANY 1785

PERE JOAN PUIGSERVER. -Començant a la pujada de Cabrera per lo camí Reial fins als hostals de davant can Miquel d'Inca fins a Binicomprat; i en el Puig Moltó a la partió de la terra d'en Gabriel Onofre vorera vorera fins al passatge qui va al pou de Salom; i fins al camí de Montuiri.

SON MESQUIDA. -Començant a la partió de Cabrera per la vorera capavall per la partió d'en Carut per un passatge qui va a la vinya de Son Ramis per la terra d'en Borraió per lo passatge del pou de Salom fins a Son Mesquida.

CRISTÓFOL SAMPOL. -Començant al Molí Nou camí camí de Randa fins a Son Micola per la partió de la terra d'en Serral per la partió de Castellitx i per la partió de Binicomprat camí camí fins a Son Montblanc.

JOAN OLIVER "MERRIS". -Començant al molí d'en Toni Xina fins a l'hostal d'en Miquel d'Inca capamunt fins al camí de Binicomprat i fins a Son Jaian.

GUILLEM MUT "CONET". -Començant a la possessió Son Maig camí de Muntanya voltant pel camí de Pina pel passatge qui va al figueral d'en Reus fins a Son Maig.

ANTONI MUNAR "POLA". -Començant al molí del Sant camí camí fins a la Torre pel camí de Muntanya i del de Manacor per la Talaieta al camí dels Hortets fins a la creu del Sant.

BARTOMEU JANER. -Començant a la sort de N'Escolana fins al camí de Randa per la partió del figueral d'en Gallet fins a la partió de Castellitx capavall fins a la síquia i d'allí fins al passatge qui confronta amb terres de Monserrat Torrens i d'allí tot dret pel Pinaret fins al Serral.

MIQUEL ROIG "BARCA". -Començant a la partió de les quatre quarterades d'en Reus per la partió d'en Carut per Son Cerdà fins a Son Mesquida i per la partió de Son Mesquida fins a Cabrera.

CRISTÓFOL SAMPOL. -Començant al molí d'en Toni Xina camí camí per los hostals fins al camí de Muntanya fins a Son Maig, de Son Maig fins a Son Barceló camí camí fins a la creu d'en Massot.

SON TROBAT. -Començant a ca Na Tova confrontant del camí de Randa fins a la vila d'Algaida confrontant fins al camí de Manacor i pel carreró d'en Carles.

RAFEL OLIVER "DOLORÓS". -Començant a les confrontes del sobredit corral tirant d'allí a Son Tià Janer, d'allí al pou de Son Vidal fins a la partió d'Albenya.

PERE POU "CONET". -Començant a la partió de Castellitx, Binicomprat i Cabrera no compreses les deu quarterades de Son Verdera per la partió de Pere Bou i establiments de Cabrera per la partió d'en Carut i Son Cerdà deixant el canyar d'en Suredí per la partió de la terra de Pere Vic i partió de Son Maiol fins al camí de Manacor i d'allí per la partió de Son Coll i Castellitx.

BARTOMEU OLIVER "MERRIS". -Començant al cantó del Campet camí camí fins a lo hort d'en Reus torrent torrent confrontant amb terres de Damià Pou fins a Son Pericàs fins a Son Fullana camí camí de Randa fins al cantó del Jai Saldat.

MACIÀ AMENGUAL "MOLL", DE PERE. -Començant a la Moleta pel passatge des Rector fins al camí de Lluçmajor per la partió de Son Horrac tirant pel passatge d'en Bandereta fins a las Tires; i fins a la sort del Morer del Sr. Bernat Reus.

PERE AMENGUAL DE PERE. -Començant al cantó del Campet camí camí de Lluçmajor fins a la Novella torrent torrent fins al camí capamunt a Son Gustí camí camí de Muntanya fins a la Torreta i pel torrent i molí d'en Gustí fins al molí del Sant.

JAUME FERRETJANS. -Començant al carreró d'en Perot fins a la terra de n'Enfony per Na Danusa d'en Reus fins a la sínia d'en Fosca.

MIQUEL POU "CONTA". -Començant al carreró d'en Perot voltant a lo hort

d'en Reus camí camí fins al passatge de Na MONTBLANCA; per la partió de la sort de la Murtera per la terra d'en Garina capamunt fins al Puig.

ANTONI MUDOY "POLA". -Començant per la partió de los corrals donats a Macià Amengual, a Jaume Ferretjans i Miquel Pou "Contà" tirant pel camí de Lluçmajor fins a Galdent i (Està esborrat)

MIQUEL AMETLLER. -Començant al molí d'en Toni Xina fins a los hostals camí de Pina pel camí de Muntanya fins a Son Maig i pel camí de Son Maig fins al molí d'en Delabau.

MONSERRAT TORRENS. -De la Cabana de Galdent pel passatge del Rector fins en el Puig.

GABRIEL PUIGSERVER. -La Basseta d'en Vermell i les sorts de la Torreta. Començant al rigau d'en Roig just a Son Lluc per la partió del Rafalet fins a les rotes noves del Rafalet.

ANTONI MUDOY. -El Puig d'en Delabau i la part té al Puig la sort d'en Joia i la d'en Bart. Sindri; més començant al molí del Sant voltant per la Talaieta pel camí de Manacor per la Tanqueta fins al molí d'en Delabau.

Per la transcripció

PERE MULET

FOTO PORTADA

Aquesta foto, cedida per na Maria Pericàs "Barretera", és de fa uns 80 o 81 anys i ens presenta les nines que aleshores anaven a escola a ca Ses Monges a Pina. N'hi ha 67, i això ens demostra que a Pina hi havia molta més gent que no ara. N'hi ha que no ens ha estat possible identificar; en aquest cas posarem D, que equival a "desconegut". Les identificarem per files, començant per alt i d'esquerra a dreta.

1ª fila (15): 1 D, 2 Rosa Masset, 3 i 4 D, 5 Maria Jordi, 6 Maria de Son Bou, 7 Margalida Bou, 8 Maria Quefe, 9 i 10 D, 11 Margalida Seguina, 12 i 13 D, 14 Margalida Cunia i 15 Joanaina Xineta.

2ª fila (8): 1, 2 i 3 D, 4 Tonina Calsera, 5 i 6 D, 7 Catalina Ferrereta, 8 D.

3ª fila (11): 1 Tonina de Son Bou, 2 Maria de Rafal, 3 Francisca de Son Boet, 4 Margalida Garrovera, 5 Joanaina Tiana, 6 Francisca Ferrera "Sa Binialera", 7 Catalina de Can Verd, 8 Jerònia Tana, 9 Antònia de Son Ribes, 10 Antònia de Son Barrera i 11 Francisca Miqueleta.

4ª fila (8 i 2 monges): 1 Catalina Borrassa, 2 Tonina Pinetes, 3 Seguina, 4 Margalida Borrassa, 5 Margalida Compte, 6 Sor Ildefonsa, 7 Sor Maria Ignasi, 8 Catalina Raiona, 9 Francisca de Son Ribes i 10 Joanaina de Rafal.

5ª fila (15): 1 D, 2 Margalida Boeta, 3 Maria Pericàs Barretera, 4 Bet de Son Ribes, 5 Catalina Miqueleta, 6 Magdalena Xineta, 7 Toninaina Palema, 8 Maria Taulera, 9 Catalina Norada, 10 Rosa Matxa, 11 Francisca Garrovera, 12 Tonina de Son Jaume Maig, 13 Margalida de Sa Botiga, 14 Maria de Can Blanc i 15 nin D.

6ª fila (10): 1 Gori Colom, 2 i 3 D, 4 Damià Jordi, 5 Maria de Cas Mestre, 6, 7 i 8 D, 9 Margalida Coloma i 10 Tonina Miqueleta.

AHIR**AVUI**

Devers l'any 1945 onze jovenets i una pepa es feren un bon retrato per commemorar una eixida. Casi cinquanta anys més tard, els mateixos protagonistes decidiren celebrar-ho de bell nou: un altre dinar i una altra foto. Si comparau les dues fotografies amb atenció, veureu que l'única que hi ha perdut, amb el pas del temps, és la pepa.

ENGUANY JA HEM FET CONFITURA

Uns comptes fa s'ase, uns altres es traginer i uns altres l'amo de s'ase.

Dic això perquè divendres passat, quan vaig arribar en Es Rafalet, no em pensava mai fer el que vaig fer. Els comptes eren uns altres ben diferents: pensava arribar, regar els ramellers, omplir un parell de barrals d'aigua per beure, collir un paner o dos d'albercocs i partir cap al poble com cada divendres; fer una volteta per Sa Plaça, comprar un poc de verdura ben fresca, mirar un poc aquells ramells tan guapos que du sa porrerença i anar-me'n cap a Can Pau per començar a pintar unes persianes; és una feina que fa més d'un mes que tenc pensada i un dia per una cosa i un altre per una altra no he arribat a posar-m'hi.

Però a n'Èol aquest dia li va pegar bufera de valent. Feia tant de vent que casi no n'havia quedat cap d'albercoc al seu lloc. Tots estaven en terra. Pareixia una catifa vermella, com aquelles que fan amb pètals de flors pels carrers de Valldemossa per la processó del Corpus.

I ara què faig? Si ho deix anar, demà serà tot un femer, i adéu confitura. Sense pensar-ho més, perquè si ho pens no començ, me vaig posar amb calçons curts i trevilles, i cap baix cul alt, paner darrere paner, fins que en vaig haver omplit una vintena.

Vaig quedar rebutat, perquè als qui no estam acostumats a fer feines del camp ens ve molt costa amunt el fer-les. No em va estranyar gens que l'endemà la dona em digués quan ens aixecàrem el dematí: Què t'ha passat anit? Tot el temps m'has tirat cosses. I és que tenia les cames enravenades com dos garrots i pegava revinglades.

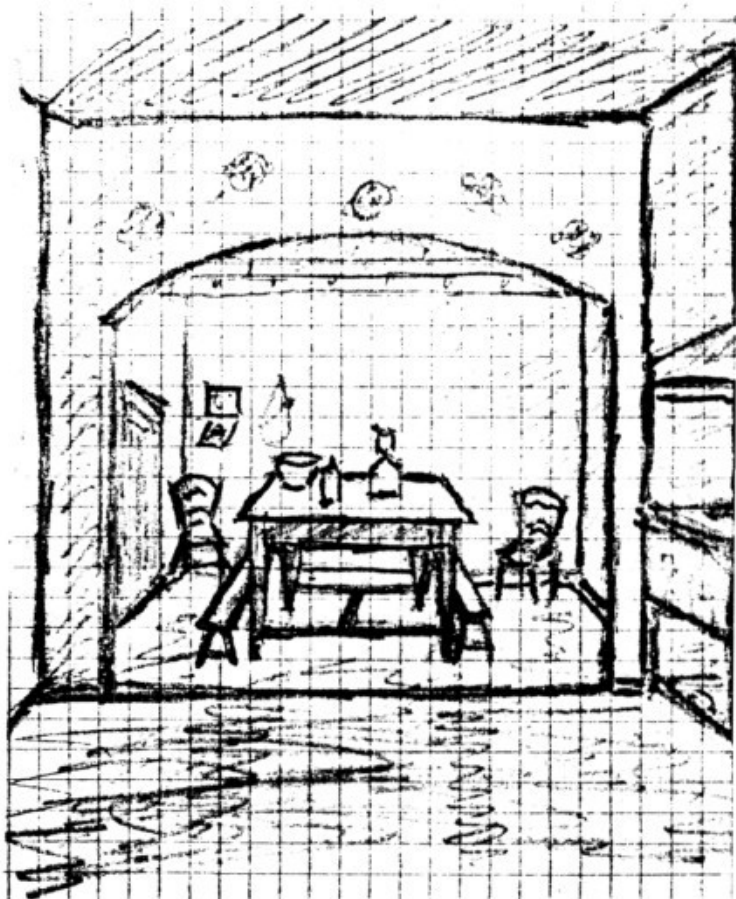
L'endemà, després de dinar, vàrem partir tots cap en Es Rafalet per fer la confitura. Ja en trobàrem molts de perduts, d'albercocs, però els anàrem llevant lo dolent mentre els trèiem el pinyol i els fèiem trocets petits, pell i tot. Quan en vàrem tenir una olla gran ben plena, li donàrem la primera bullida, deprés d'haver-los pesat. Acabada aquesta primera bullida, els vàrem passar pel passapuré, perquè no tenguessin fils ni cap pell, i així quedà una cosa fina fina. Fet això, hi afegírem el sucre,

i n'hi posàrem dues lliures per quilo d'albercocs. N'hi ha que hi posen quilo per quilo, però no ens agrada tan dolça.

Ara, amb el sucre, li donàrem la segona bullida, i aquí ja s'hi han d'aferrar fort remenant tot el temps amb una cullera de fusta, perquè si no s'aferra al cul de l'olla i li dóna mal gust.

Per remonar sí que ho vàrem fer un poc perhom, perquè vaig pensar: si em passa el mateix que em va passar amb les cames, som capaç d'inflar-li la cara a galtades.

El diumenge dematí li donàrem la tercera bullida; una altra bona estona de bullir, remenant sempre seguit, i ja no queda més que deixar-la refredar i i omplir els potets de vidre, que, una vegada plens i abans de tapar-los, es tenen un parell d'hores al sol i així no treuen floridura. Abans de tapar-los amb un paper fermat amb una cordeta, va bé posar-hi una mica de caçalla, que, a més de conservar-la, li dóna molt bon gust.

Temps enrere, la nostra família seguia un rite per fer confitura que gairebé s'ha perdut. La bullien dins olla de terra, la remenaven amb cullera de fusta, i el foc havia de ser de llenya, i molt poc foc. Així i tot, encara que era molt gustosa, cada vegada que encetaven un pot o tassó, n'havien de tirar la meitat perquè feia un pilot de floridura. D'ençà que la posam al sol, ja no mos n'ha feta més, de floridura.

I així va ser com enguany vàrem fer una feina que feia uns anys que, per una cosa o altra, no fèiem; oblidant els grans avantatges que suposa tant pel paladar com per la salut.

I si vos agrada i la voleu tastar, amb molt de gust vos puc convidar. Una bona llesca i un guinavet per untar, passarem una vetlada que valdrà la pena recordar.

Parlàvem, no fa molt, de les arrels dels pobles, de les famílies, de les persones. També allò que menjam i bevem té les seves arrels, els seus orígens. Així, la confitura de què hem estat xerrant és d'origen àrab, poble eminentment llaminer. I la més apreciada era la de codony o codonyat, fruita originària d'Àsia Menor, que tan bona és i que tan poques en queden. No és d'estranyar que un poble amb un nom tan moro com Algaida sigui tan confiturer.

I seguint la pauta que ens marca en Miquel Ferrà i Martorell en el seu preciós llibre "L'ahir i l'avui de la cuina mallorquina", veim que els sarraïns, a més de confitura, ens deixaren moltes

altres coses: figues amb mel, pebrada, escabetx amb carn o peix, carxofes amb salsa o farcides o amb ceba, albergínies farcides, llebres escabetxades o amb llet d'ametlla, pastissos de formatge, etc.

Fent-nos molts de segles enrere, arribaríem al pa d'aglans dels foners, pa que havien de tomar de les branques dels arbres on els seus pares els penjaven.

Seguiríem llavors amb les receptes de grecs i romans, les dels moros, per arribar als cocarrois, robiols, panades i crespells, pa de figa, arròs amb ocells, pancuit, pa amb fonteta, sopes d'all, estofat de carn amb vi negre, escudella de llenties i tantes altres que ens deixaren els jueus que des del segle cinquè de la nostra era ja hi havia a les Illes.

Entraríem després a la cuina del gòtic i de la Baixa Edat Mitjana, i arribaríem als refinaments de la cuina dels segles XVII i XVIII.

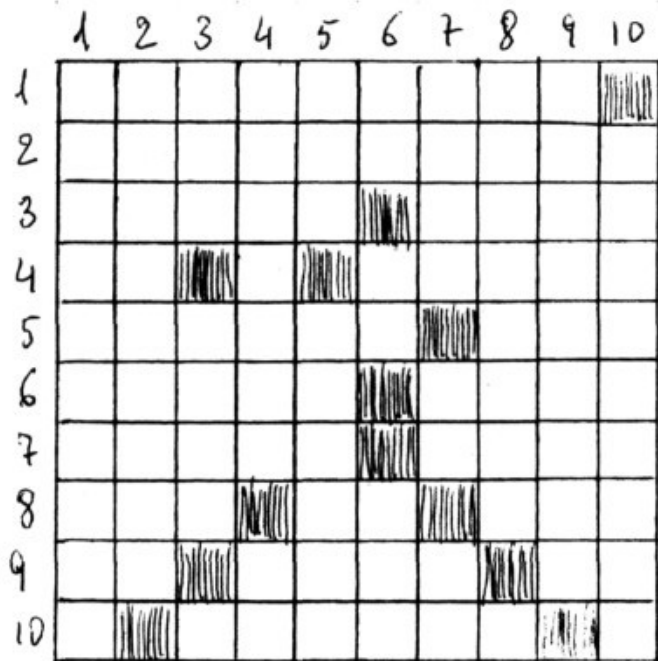
I acabarem reproduint un paràgraf de l'esmentat llibret, que diu, referint-se als caragols cuits: "Hem de fer notar aquí que des de Gavius Apicius (25 abns de Crist) fins a madò Coloma Abrines (1972) el procediment s'ha mantingut imalterable". Noltros creim que, no només els caragols, sinó moltes de les coses que avui menjam són, amb poques variacions, casi idèntiques a les que menjaven els foners, els grecs, els romans, els àrabs, els jueus o els cavallers que vengueren amb el rei Jaume I amb motiu de la Conquesta cristiana.

PERE JOAN OLIVER I OLIVER

Segurament vos demanareu qui són aquestes gràcils i delicades sílfides. No estigueu malapler, que vos ho direm: na Bel "Mora", na Margalida "Paloni", na Maria "de Sa Xigala" i na Margalida "Serrana". Això passava al Teatre Parroquial, que ja fa uns anys que no existeix.

PASSATEMPS

Horitzontals: 1. Molí de vent d'Algaida. 2. Inquietud, preocupació. 3. Cotxe descobert amb capota plegable. Nom d'home. 4. Hostal d'Algaida (al revés). Oxigen. Procedeix, prové (al revés). 5. Cep jove, d'un any. Adverbi comparatiu. 6. Avivar, encendre. Contingència, perill. 7. Equivocat (al revés). Recorregut, camí. 8. Gendre de Mahoma (al revés). Liti. Prefixe grec que significa "difícil", "mal". 9. Contracció. Nom d'home (i de campana). Cent-u. 10. Sofre. Pla, projecte. Sofre.

Verticals: 1. Discurs confús i enrevesat. 2. Refugi, resguard. 3. Estan. Instrument musical de corda. Fòsfor. 4. Captar, almoinar. Article. 5. Onada (al revés). Organ de l'oïda. 6. Déu egipci. Contracció. Al.lot (al revés). 7. Excessiu, minucios (al revés). Consonant geminada. Atom que té una càrrega elèctrica. 8. Contradictoris. Cinquanta. 9. Patronímic, sant. 10. Fràgil, delicat.

Les solucions als mots encreuats les trobareu a la pàgina 8.

A M O A I N O T N A
R A E S M A R T R M
R I R I B U L O A E
D C A D D A R E O L
N I D E N U S E D I
E L V N A A E N A A
T A A S Q U X I D N
O H A P O R T E E N
I R I B A N G E L A
A I N O L L O P A A
A T A I L A M A G E

Sopa de lletres

Heu de localitzar deu noms de dona que comencen amb la lletra "A". Amb les lletres sobrants podreu llegir un pensament de Ramon Llull.

Solució a la passada sopa de lletres: Després d'eliminar els deu noms de dona començats per "R", es llegeix: "Costa molt d'aconseguir una certesa, i encara sempre és interina" (Joan Fuster).

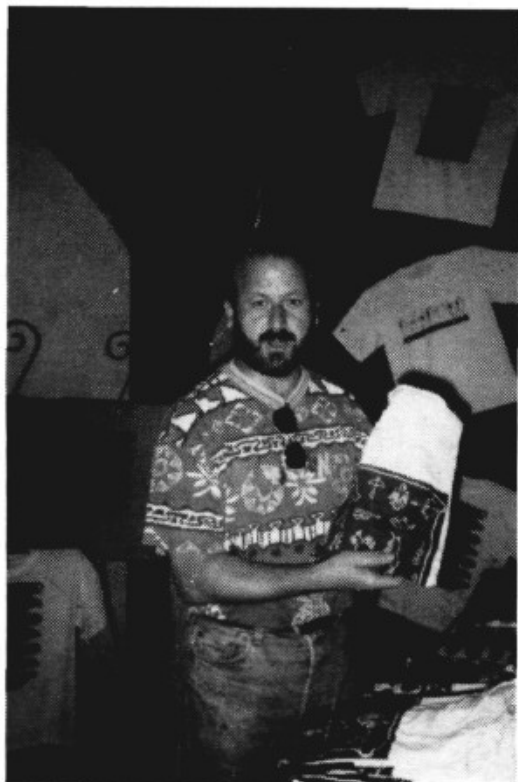
Titoieta Boutique

L'entitat cultural promotora de l'emissora municipal d'Algaida cerca continuament noves idees per fer front al seu finançament. Enguany, coincidint amb les festes de Sant Jaume, Titoieta Ràdio va obrir la Titoieta Boutique. Un local comercial, de fàcil accés, per adquirir directament qualsevol dels productes promocionals de l'emissora. La Titoieta Boutique fou inaugurada el passat 24 de juliol amb la presentació pública de 4 nous models de samarretes dissenyades per **Jaume Falconer**.

Us oferim a continuació una selecció gràfica de diverses instantànies de les visites més destacades.

Nombrós públic s'interessà per la nova col·lecció de camisetes de Titoieta Ràdio. La samarreta més venuda ha estat la titulada "Suma de filigranes històriques", que reproduïx un conjunt de senyals o dibuixos fets en el paper del llibre més antic que es conserva a l'Arxiu Municipal d'Algaida i que data del segle XIV.

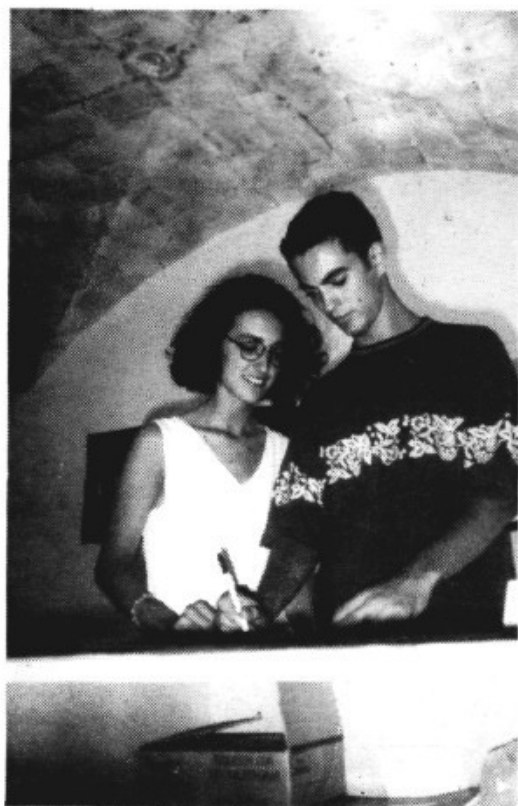
▲ Ses camisetes noves

El cantant del grup OSSIFAR, **Llàtzer Mendez**, és un habitual comprador de les camisetes de Titoieta Ràdio. L'any passat, l'emissora d'Algaida va comercialitzar la camiseta oficial de la gira '92 del grup mallorquí.

◀ Sobretot divertida

Pere Janer, del grup -ara més tecno- **LA FOSCA**, visità la Titoieta Boutique el dia de Sant Jaume. En Pere va deixar una dedicatòria a les fulles de les persones més o manco importants: "Molta sort i força per seguir fent una ràdio tan divertida".

▼ Miquelina nostra

La veu del grup **MUSICA NOSTRA**, **Miquela Lladó**, es desplaça des de la Colònia de Sant Jordi per presenciar les dances dels Cossiers. Després visita les instal·lacions comercials de l'emissora d'Algaida per adquirir algunes camisetes. A la fotografia va posar amb tres membres de Titoieta Ràdio.

▼ Exposició fotogràfica

Durant les festes de Sant Jaume, Titoieta Ràdio, va exposar a la sala de sessions de l'Ajuntament una col·lecció de 25 instantànies del transcórrer quotidià de la vila d'Algaida. Les fotografies pertanyen al fons fotogràfic de l'emissora i són obra de Jerònia Pou i Catia Perelló.

Avis Important

Titoieta Ràdio no emetrà la seva habitual programació durant el mes de setembre per causa d'una inevitable revisió tècnica dels equips. L'emissora d'Algaida reiniciarà les emissions el pròxim 1er d'octubre. Excusin les molèsties.

▼ Intercanvi d'impressions

El diputat autonòmic del PSM, **Pere Sampol**, va aprofitar la visita a la Titoieta Boutique per intercanviar impressions amb el gerent d'UCABAL, **Antoni Garcias**.

Prova molt disputada i que demostrà la preparació de molts de participants (sobretot molta joventut), que anima a pensar que les bicicletes al nostre poble viuen un ressorgiment de l'afició i la pràctica d'aquest esport tan arrelat entre la gent d'Algaida.

El guanyador absolut va ser el jovenet de Randa F. Verdura Roca, que demostrà una forma extraordinària per la seva joventut i bones maneres.

2. Tomeu Ballester "Quitxero
3. Rafel Perelló "Pistola"

ESCACCS

Reprenem la informació de l'activitat escaquista i hem de dir que al passat

campionat -jocs escolars- vàrem aportar la presència de les germanes Bàrbara i Antonia Bibiloni a les finals disputades a Málaga com a integrants de la selecció de Balears ja que havien quedat en 3er i 5è lloc a les finals de les Illes.

Enhorabona i ànim!

Torneig de San Jaume

El torneig d'aquest any ha comptat amb la participació de 14 jugadors; prova disputada pel sistema de lliga i amb dues categories. Varen resultar guanyadors a la categoria senior-juvenil:

1. Toni Ripoll
2. Santiago Pascual
3. Jaume Juan

1er. juvenil:

Toni Ripoll

Categoria infantil:

1. Tomeu Ramis
2. Joan Sastre
3. Joan Toni Juan

El Club d'Escacs d'Algaida continua la seva activitat participant al torneig de Maria de la Salut i preparant la temporada.

Ànim!

JOAN TROBAT

VOS ME VAREU INSPIRAR

Es Saig mos va publicar una història molt hermosa que gent molt meravellosa a dins Algaida es creà. Referències desxifrà de Pere Joan Oliver quan es servici va fer; retratat el publicà.

Un altre retrat hi havia que em cridà l'atenció: dona de molt alta valor que ella dalt d'un banc seuria. De pagesa vestiria amb faldons i mocador, li ballava un fi color; velet blanc el coll cobria.

Sa cara seva lluïa lo mateix que sol naixent; un riure molt excel·lent que s'homo captivaria; se me imaginaria bastant alta i rumbosa, de caminar salerosa, de molt fina simpatia.

Era digna de posar a molt fina exposició; un premi de distinció el tenia que guanyar pel motiu de demostrar aquella fina puresa pel seu vestit de pagesa que l'homo fa encaptivar.

Bella dona elegant que altre temps existia, a s'homo conquistaria quan la veia caminant; el seu cosset engronsant cridava l'atenció; se te feia la il·lusió si la veies despullant.

Ses formes t'imaginaves que cobria es vestiment, gosaves del teu intent el dia que te casaves; de fet, t'entusiasmaves quan s'anava despullant, contemplar aquell encant que el seu cos mossegaves.

Però es temps ha canviat, s'ha reformat tot factor, del jove sa il·lusió que li va distanciant; tot se li va ensenyant se pot dir avui en dia; sa il·lusió fugiria; d'elles se'n van afartant.

Si concurs poguessen fer amb so vestit de pagesa se veuria sa riquesa que altre temps hi hagué. Toninaina Oliver primer premi se'n duria per ser ella una primícia que dins Algaida nasqué.

CLIMENT GARAU

ESPORTS

Futbol

Durant aquest passat mes d'agost ha començat la posta a punt de les diferents plantilles del C. E. Algaida que, com sabeu, tindrà el primer equip participant en la lliga de Primera Regional.

A més, el club compta amb equip de cadets, infantils i benjamins.

Bona reestructuració de la present directiva gestora) de cara a potenciar el primer equip i també donar el màxim suport al futbol de base, verdadera font per garantir la continuïtat del futbol i mantenir l'afició dins el màxim de gent del nostre poble.

Els partits de pretemporada jugats pel primer equip de l'Algaida han estat:

Sant Jaume 93
Algaida-Petra 0-0 (guanyador l'Algaida per penals)
Algaida-Espanya 1-2
Llucmajor-Algaida 1-3
Torneig Ciutat de Llucmajor
Espanya-Algaida 3-0
Vilafranca-Algaida 2-1

Ressenyam també la participació dels equips inferiors al Torneig de la Llum de Montuïri, amb la brillant victòria en els dos partits de l'equip dels benjamins, que aconseguiren el campionat.

Cadets i infantils jugaren contra equips de superior categoria i quedaren fora de les finals.

Nova Directiva:

President:
Joan Mut Trobat
Vice-presidents:
Antoni Mulet Garau
Bartomeu Ramis Oliver
Pedro Oliver Ballester

Tresorer
Joan A. Sánchez Romero
Vice-tresorer
Jaume Balaguer Rotger
Secretari
Jaume Jaume Oliver
Vice-secretari
Llorenç Manila Pou
Vocals
Guillem Nicolau Font
Antoni Mayol Vich
Antoni Sitjar Gomila
Miquel Munar Capellà
Tomeu Llompart Ballester
Antoni Blascos Salleins
Manolo Garcia Araujo
Pere Fullana Puigserver
Miquel Tomàs Pou

Jugadors de Primera Regional

Adamuz Adamuz, Manuel
Alomar Amorós, Carlos
Cánovas Romero, Horacio
Cantero Jiménez, Manuel
Capellà Fiol, Antoni
Frontera Vaquer, Blas
Garí, Francisco
Gelabert Gelabert, Gabriel
Janer Manresa, Joaquín
Martínez Moreno Antonio
Matas Pizà, Miquel Ramon
Mesquida Font, Joan
Mulet Pacis, Ramon
Nicolau Martínez, Joan
Oliver Sanmartí, Jorge
Oliver Sanmartí, Jorge, Juan
Oliver Sastre, José Juan
Oliver Vanrell, José
Páez Rosselló, Juan José
Pascual Santamaría, Jesús
Puigserver Trobat, Matias
Puigserver Trobat, Miquel
Rafael Capellà, Rafel
Ruiz Roldán, Fernando
Vega Trobat, Sebastià

Entrenador Primer equip:
Sebastià Feliu Pocoví
Entrenador dels cadets:
Guillem Nicolau Font
Entrenador dels infantils:
Manuel García Araujo
Entrenador dels benjamins:
Mateu Llull

Coordinador general de les categories inferiors:
Miquel Munar Capellà

Rafel Rafael Capellà. Jugador i capità de l'equip del C. E. Algaida.

CICLISME

III contrarellotge Pina 93

Per tercer any es va celebrar la prova contrarellotge a Pina on els aficionats locals, sobretot, gaudiren d'una diada de competició i on tengueren oportunitat de comparar les forces en relació amb els altres participants.

Els primers classificats foren:

Categoria Federat:
Rafel Perelló "Pistola"
Toni Abrines
Tomeu Mulet "Gi"
Categoria no federats:
Felip Oliver "Bou" (Pina)
Toni Mudoy
Pere Oliver "Tropell"

Pujada Algaida-Cura

Una tractalada de corredors (35) prengueren la sortida per disputar un any més la pujada d'Algaida a Cura.

PINA

Aquest mes de setembre, festa dels patrons de Pina Sant Cosma i Sant Damià, ES SAIG també es vol sumar a la festa: com sabeu, té per norma prestar una atenció especial a Pina dedicant-li, a més d'aquesta plana habitual, la foto de la portada i l'entrevista de la darrera plana, que ha estat feta p'en Bernat Servera, a qui agraïm la seva col.laboració.

De les festes dels Sants Metges, poca cosa vos podem dir; suposam que, com cada any, hi haurà ofici solemne, concelebrat pels capellans que han estat a Pina o naturals de Pina; l'homenatge als més vells del poble i un petit refresc per a la gent. I, pel que sentirem a dir per les festes del juliol,enguany, com que degut al fort vent que va bufar cada vespre no es pogueren amollar els focs artificials, digueren que la revetla la farien per Sant Cosma i Sant Damià; així que suposam que si el temps no ho impedeix es faran els focs.

TERCERA EDAT: Com sabeu, a Algaida hi ha nova junta de l'Associació de la Tercera Edat i a Pina es va acordar que en Guillem Jordà seria el portaveu dels pineros davant la junta directiva d'Algaida a fi de poder fer sentir d'aquesta manera la veu i les inquietuds dels pineros. Pel que fa a apuntar-se per les excursions i tauló d'anuncis, la cosa seguirà com fins ara: exposaran les notícies i se'n cuidaran al cafè de Can Sastre. Així s'acordà a la reunió que hi va haver amb motiu de la presentació de la nova junta directiva que es va fer a Pina.

CARRERA CICLISTA: Si no recordam malament, per tercer any consecutiu el club ciclista "A poc a poc" d'Algaida ha vingut a Pina a celebrar la cursa contrarellotge; el primer any es va fer per equips de tres corredors i el segon i enguany en la modalitat individual; el circuit té aproximadament 11 Km i 100 metres, amb sortida i arribada a la plaça de Pina: es parteix cap al joc, baixos de Pina, Puig Moltó, Son Mesquida per la carretera vella de Sant Joan fins a la carretera d'Algaida a Pina, molí d'en Porqués, pla de Son Reus i Pina. Cada dos minuts sortia un corredor i hi participaren prop d'una trentena. El guanyador absolut fou en Rafel Perelló, que emprà 17 minuts i 5 segons; destacar que dels 3, o podem dir 4, participants de Pina en Felip Oliver va fer el primer de la seva categoria.

CAÇADORS: Ha començat la temporada de caça amb més conills que l'any passat; de guàtleres, que no en sentien cantar, ha resultat que se n'han mortes bastantes; es pot dir que els caçadors estan contents; tudons i tòrteres, poques. També ens han arribat rumors que pels baixos s'ha encalçat qualche llebre, el que no sabem és si l'han agafada -"corr més que una llebre"-; i si l'han agafada suposam que no se sabrà, en no ser que ens convidin a menjar fideus de llebre. En quant a perdius, encara no han obert, però pareix esser que serà un bon any; al manco n'hi ha que diuen que se'n veuen bastantes.

NAIXEMENT: Dia 16 d'agost va néixer na Catalina Oliver Salom, filla d'Antònia i Felip. Enhorabona als pares.

I acabarem amb una glosa dels Sants Metges:

A Pina no hi ha pinar,
tot són roques i encletxes;
jo no sé com los Sants Metges
hi volgueren habitar.

JNA XERRAETA... (acabament)
no ens deixaven tenir encès el llum de carburo que teníem abaix de l'enramada perquè hi havia sa guerra.

-Hi havia altres cafès al poble?

-Hi havia el de ca'l sen Gori Ferrer, el de Can Campet i a Can Ximbó; més tard posaren el de Can Sastre.

-Com passàveu les vetlades?

-Jugant a escambrí, canari, tuti, amarilla o truc; el meu pare no volia que jugassin a jocs d'envit i els jugadors anaven a jugar a Can Ximbó, damunt Can Barreter.

-Hi havia molts de jugadors?

-A vegades hi havia set taules de canari, havien de jugar a dins la cuina i tot. N'hi havia que sopaven molt prest

i venien a guardar taula, com l'amo'n Miquel de Son Campà.

-Quin tabac veníeu?

-Teníem filet, que valia quatre cèntims, i picadura que eren corterons vermells i verds.

-Que n'heu fumats cap, de xigarret?

-De fadrina, amb na Francisca Miqueleta, en provàrem un, però el vàrem haver de tirar.

Com haureu observat, a la foto de l'entrevista no hi ha madò Catalina, que ens digué que s'estimava més no sortir, sinó la seva filla. La foto és de fa uns 45 anys i vos convidam a fixar-vos en els detalls: la cafetera, el despertador, etc.

BERNAT SERVERA

MOVIMENT

Josep Serra Marí. Va morir dia 5 de juliol a l'edat de 68 anys.

Maria Pou Oliver. Ens deixà dia 6 de juliol als 90 anys.

Gabriel Garau Company. Morí dia 9 de juliol i tenia 81 anys.

Sebastiana Oliver Puigserver Va morir dia 24 de juliol als 93 anys.

Catalina Trobat Garcias. Ens deixà dia 30 de juliol als 76 anys.

Miquel Pujol Fullana. Va morir dia 31 de juliol i tenia 71 anys.

Antoni Capellà Oliver. Morí dia 3 d'agost als 66 anys.

Miquel Vila Janer. Va morir dia 9 d'agost a l'edat de 87 anys.

NAIXEMENTS

Catalina Oliver Salom, filla de Felip Antònia. Va néixer dia 16 d'agost.

Francisca Maria Mut Miralles, filla de Joan i Maria Francisca. Va néixer dia 10 d'agost.

UNA XERRADETA AMB...

madò CATALINA GARROVERA

A un poble petit com el nostre els cafès són un lloc de trobada amb els amics, on es fa una xerrada, acompanyats d'una copa o d'un refresc. A Pina actualment només en tenim dos, de cafès.

De tot això en parlarem amb madò Catalina Garrovera, que hi ha passat tota la seva vida. A ca seva fa més de cent anys que ja tenien estanc o cafè.

-Quan i on vàreu néixer, madò Catalina?

-Vaig néixer a Son Pau a les dues del matí de dia 8 de novembre de 1910. Som sa darrera de nou germans.

-Ja tenieu estanc a ca vostra?

-Sí, els meus pares ja feia anys que en tenien, però el varen haver de deixar quan el seu partit va perdre les eleccions; llavors el posaren en cap del sen Pep Bernat.

-I quan el tornàreu a posar?

-Quan guanyaren altra vegada els nostros.

-Tenc entès que heu tengut el negoci a moltes cases diferents.

-Hem corregut mig poble: de Son Pau passàrem a cas Ferré, a sa plaça; abaix teníem botiga i a dalt cafè, estanc i barberia.

Vàrem vendre el cafè a l'amo'n Gori Ferrer i ens quedàrem amb sa botiga i s'estanc a ca sa padrina de Son Moll (Ca madò Bet).

-I d'allà, a on anàreu?

-Anàrem a Can Miron, allà on és ara ca teva; jo tenia 10 o 12 anys i record que feien sa capella de ses monges i jo i altres nines anàvem a porgar terra, tothom ajudava.

Sa botiga i s'estanc els dúiem sa meva germana Francisca i jo.

-A on anàreu després?

-Passàrem a can Xiscos i compràrem es cafè a madò Maria Seguina perquè tenia

el seu homo a l'Havana. Allà teníem cafè, estanc i barberia.

A can Xiscos vaig començar a festejar el que seria el meu homo.

-Quan vos casàreu?

-Em vaig casar als 18 anys amb en Joan Corró, que feia de barber juntament amb l'amo'n Toni Foc i l'amo'n Guillem Pau.

-Valia molt afaitar-se?

-Valia 6 dècimes, i els barbers guanyaven més que els missatges de Son Ribes.

-I un cafè, què costava?

-Un cafè valia quatre cèntims; i cafè i copa, sis.

-Quan passàreu allà on estau ara?

-L'amo'n Joan de Ses Comes ens va oferir passar aquí perquè els de Can Campet l'havien deixat i la casa es trobava molt abandonada. A noltros ens sabia greu canviar, però trobàrem que tenia una bona situació.

L'any 36 passàrem a sa Plaça.

-Què recordau d'aquell temps?

-Record que en començar el Moviment (Segueix a la plana anterior)